

Illustri ac prestantissimo viro,
 Domino CONSTANTINO HUYGENIO,
 Iacobus Golius. S.

Non existimo quibquam esse nobilissime vir, quem non mirificè
 affectum lecta differentia tua, quam de Organi musici in temporibus nostris
 usque mihi emiseris. quem autem nos modicè expressit in te scripto, quia
 et ubique commoens raro solus, gratissima illa ingenii, doctrinae et virtutis
 tum symphonia: Aut quem non potmodum, quae raris ipsi, recte
 prædubitè, ut quidem mihi videtur, à Te definita ac distincta, gra-
 vissima dididisti rationum monumenta: quae propter nequidè persuadere
 mihi, in argumenta tam plane mihi et plura tractata, præditi ali-
 cuius iudicium vel assensum, saltem mihi, aliquo haberi loco vel ser-
 requiri posse.

Sed quemadmodum coelestes pretatè animi testaris, cum inter continentes
 curas, collyssimi Principis negotiis ex officio interitas, domus dei totè
 flagras, et, quod dicitur vix nutantibus dedit, corpori in communi
 prædissi studeas: ita generosa virtutis humanitatem et simili modestè
 am probas, magnoque publico exemplo commendas, cum aliorum quo-
 que ser iudicia deposens, quibus submissum cepias tuium.

Multum equidem ego ipso ministro tuo letatus fui, quo me quoque
 inter ceteros decorare tibi illatum fuit. neque id unquam gratis
 aut honorificentius accidisse puto: siquidem vobis et vobis ego me
 benevolentia affectum omni modo pugnare quidam testatum mihi
 confirmatumque, voluisse: illum dico, quem et ab interitus etate
 nunquam non perspexi: ita in primis felicitatis mea partibus depu-
 bis sumptis; et quo mihi meis maiorem agnosco, eo gratioris animi re-
 bidentia colo.

Non tamè præterea quid siturum rogatus, ad palpeum hoc adulationem
 à quibus absente, quoquam respondit, quod ab intimo animi sensu difere-
 parat. Namque ante triduum, cum in urbis huius ecclesia simulis mi-
 nis sustinerem, eandem in eadem fieri causa siturum profectus fui:
 quando intempe ordinis illius iudicium quos audendum magistratus ob-
 fesset, antequam organi connotatus cum Palamedia sociandus esset.

Quod autem super ea re mihi coram Te deelarari videtur, et huius scripto
 non alia de causa, quam quae superius a me allata fuit: me
 quid affectare cupiens, quo iam præterea defunctus esse, mihi quam
 actum agerem, aut ut ante inter cygnos strepente videtur. Ut tamè
 complendo, quod in me respiciam, officio aliquid tentarem, in genis tuis
 dignis etque obprobantibus, de Orientis misera et Toti, quibus artibus
 ut laboratorum alia quorumque, magnoque delectatis et deo illis, et
 gentis ipsius monumentis transferre quaedam in animam iudici: ut
 profusa

prefixa in epistola mittendi inder aliquid possit, quo se tibi magis commenda-
verit, ut ipse se alias curaret. Neque hoc propter rem futuram didicisti
quidem misisim quid in cultu dei usurpare illi etiam orbes sacrum et sol-
ne Sabbat: hoc quippe de iis unum est, quo omnium gentium religio com-
munita quodam modo utitur. Verum in statu illi exequendo op-
portet scilicet et ad usum quendam observatam, quibus in ea et pri-
usque obnoxia esse solent, nempe hinc sacrum de fidei.

Atque ita paulatim contigit me studium probare voluntatem meam. Ita
fuerunt: neque tamis moris ac utrum protulit, respondit, moram melioris
fuerit aliquis mentis in ea symbola postliminio placari, quam quod ante
verbis a me collatum fuit. Quoniam vero quantumvis angustissimum esse
ne pro libertate tua gratum dixisti, quodis in me hoc pacto de-
derari quam obsequium malum. Animum igitur, ut spectro, de ar-
tore tu fidei atque integritate dubitari nolis, culpa hoc absolvere, reli-
quam vero omnium pro humanitate condonabis.

quod quidem ad ipsa templa spectat, talis aliorum iudicium ita videtur
si: quomodo solum Hierosolymitanum ex dei instituto, nihil in se
fuit; contra vero extra dei cultum, qui in iis peragitur, nihil
eri habuit: atque tamen nemo quam obrem eodem illi officio, nullum
melius dei ut Petrus Martyr docet, dicata sunt: arbitrio inquam civi-
quibus loci publici est potestas, cum sacra gratiarum actuum proderit
pro concessio dei munitur, et salutaris usui. Cum igitur ubique servandum
loci decorum rite prospiciat ratio, civibus saltem quidam templum
decorata esse debet, non minus, quam Praetorii est sum. Et sicut Aposto-
eo canonis, ut omnia ordine deceret atque ad edificandum fuerit
pugnare videtur, in eodem templo, statim videtur hinc et publico, sit
temporis spatio excepto in eodem, et tantum non committi, res toto dis-
tas colit: sanctas nimirum et bonas, dei cultum ac iura hominum
obstantem, extra animi culturam aut Republicae emolumentum
eodem modo Spiritus Sancti interdicto et communicatione ignota pro-
bri etia ac inanis sermone; et non quasi campum illi aperiri qu-
dam, fundata et solatia praebere. Utique vobis quidem utari quis, p-
ut debet, superstitio omnis potest; etiam contrarii abusus, et quos
in etiam, quoniam non prodat.

Pro organi vero Musicae sacris Ecclesiarum cantibus adimplenda, nolo
vobis Apostoli ad Ephesios verba *ἄδουτες & ψάλλοντες*: quasi ^{ad qua} docuendo
melius tunc loqui ergo per posterius intelligenda videtur, instrumentum
musici celebratio; praesertim *ᾠδὴν & ψάλλοντες*, et quasi tabernaculum et Organum.
natori voluit, id ipsum proprium notet, et hic in quoquam sompno, quod
Primum, ad illud verum aliter sumptum fuisse videtur. Verum satis fuit
dignis, sed quoniam in iure di Musicae pro peculiarari aliqua mensura
dum vultus divini partem, aut nolo Ecclesiam vobis: sed dicitur al pro
admittit Sabudam aliquo, ut receptus Ecclesiam vobis, de vobis ob-
servanda constitutione, non ut Apostolorum, sed saltem primi: sicut aut
quissima, inter omnes condidit, in Ecclesia deo pro et quod vobis a con-
et quod in animo quo faciendum, obtinuit malique a singulis perag-

Et merito optime merito laudis opera proterum fuisse natus quo quo fluctuaria
spulabaz in aliorum ministerio coadjuvare, qui resecta. Gato, in quam oblatas
à Te nobis oblatas deprecasse videri possam, apponetur grambo.
Cum tamq; me alterius quo quo officii monerit in gratiam Clarissimi Vili
delini, ob ingenui et doctrina debet carissimi omnibus, parca quaedam adje
re locat; ne utriusq; vestram desideris et offero meo distinctis desim. Quam
supra problemata de accersitate gratibus motu ingenui illo et industria dan
dam videtur, etiam memoria laudem merito iudico, et quoniam natus
Galilei indubitate concordantia in signum veritatis; et in omnium pergebat,
demonstrationis sua et pluribus tractatibus ^{publicis} expositatoni ac
simil nominibus debet. Non est quod Chronologicam diatribam in profecto
distinctis remordetur (sicut et opinio, quare de Chronico Samaritanis ad iudicium
to concepit. Porro hanc illud quendam me exorsum propterea atq; in
fidei claritate tradidit in primo quasi opere (sicut respicitur. Minus
firmato animo à capite ad calcem totum evolvi; quod etiam videretur ab
impedimenta offert, ut tandem profectum quod dudum praestandum fuit
Est vero Samaritanorum illud scriptum libri. Eo fieri compendium quoddam
sedem etiam nominis insignitus, baris gentis traditionibus natus pola
tam; quod miror Indatoris magister tanto in probris Galilei, ut ne videri
autur. Hoc pariter Samaritanorum Gostium fidei et auctoritate nati. At to
illo opere me verbum quidem de annis dubitatis deprecandi. De quo
petitis et colipis, hanc paratula addo melioris notis, cum diligentia et
industria observatus: suscipite fidei, aut potius accipite, et aliam
mistab, uti hinc videri et supprimenda videri: me tamen ab pro
et remoram pro subditi videri hinc laboris natus videri, et
viam, ut longius se subducat videri quod quod in conspectu
optamus. Haec quidem omnia, quantum laqueum sunt, ubi magis
verborum effusio bis quae quam aut nihil hinc collatus nobis,
atque hinc quae videri, et me, quod videri expro, nullo minus
amara progre qui tibi et illustri famulari me possidendi, ubi pa
triatque doctri, majorum, quam exprimitur possam, amoris affectum
amphora, quam praestare quidem, obsequia et officia, totum denique
unum adipi. Dabam Lugd. in Bat. v. Sept. 1670. XLI.

652

A la myn seer

Ihr seer van zilichen ridder,
Raadt dese seertravis van syn
Hooft: myn seer den prince van
Orange

over Gemet.

Jus. Legt